

Pestprotocol

schooljaar 2019 - 2020

Inhoudsopgave

1. Vooraf	3
2. Pesten	4
Wat is pesten?	5
Hoe wordt er gepest?	5
De gepeste leerling	6
Mogelijke signalen van gepest worden	6
De pester	6
De meelopers en de andere leerlingen	7
Het aanpakken van pesten	7
3. Het pestprotocol	8
Uitgangspunten	9
Preventieve maatregelen	9
De vijfsporenaanpak	10
4. Het stappenplan na een melding van pesten	11
De taak van het team	12
De rol van de achtervangdocent	12
De rol van de antipestcoördinator	12
De mentor	12
De CvB	13
Consequenties	13
5. Digitaal pesten ofwel online pesten	14
Wat is online pesten?	15
Hoe wordt er gepest?	15
Het stappenplan na een melding van online pesten	15
6. Bijlagen	17
Bijlage I (Schoolreglement)	18
Bijlage II (Matrix gedragsverwachtingen PBS)	19
Bijlage III (Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling)	21
Bijlage IV (Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest)	22
Bijlage V (Tips voor leerlingen om veilig te internetten)	23
Bijlage VI (Links voor bruikbare adressen bij cyberpesten)	24
Bijlage VII (Adviezen aan de ouders / verzorgers)	25
Bijlage VII (Digitaal en sociaal media protocol leerlingen het Aventurijncollege)	26

1. Vooraf

Dit is het pestprotocol van Het Aventurijncollege te Bergen op Zoom.

In de visie van Het Aventurijncollege staat tolerantie en respect voor anderen, evenals zich verantwoordelijk voelen voor het eigen handelen, om de jongere uit te laten groeien tot een zelfstandig, zo autonoom mogelijk functionerend mens in de maatschappij centraal.

De vertaling van deze visie naar het onderwijs houdt onder andere in dat:

- Iedere jongere zich veilig voelt op Het Aventurijncollege,
- een veilige leeromgeving wordt bereikt voor leerlingen en leerkrachten via het hanteren van waarden, normen en afspraken.

Het Aventurijncollege is een orthopedagogische onderwijsinstelling voor gespecialiseerde onderwijszorg (cluster 4), die met hart en expertise onderwijs biedt aan leerlingen in de leeftijd van 12 tot ongeveer 18 jaar met ernstige gedrags- en/of psychiatrische problematiek en onderwijs volgen op VMBO niveau.

De school volgt het Handelingsprotocol Veilige School, gericht op een veilige omgeving voor leerlingen en personeelsleden. Op basis hiervan volgt de school afgesproken richtlijnen voor het realiseren van een Veilige School, zoals incidentregistratie om melding te maken van incidenten die op school plaatsvinden. Onder het Handelingsprotocol valt ook een actieve opstelling als het gaat om het tegengaan van pesten.

Daarnaast is in schooljaar 2016-2017 School Wide Positive behaviour support (SWPBS) geïntroduceerd en opgestart als methodiek voor positieve gedragsondersteuning en pestpreventie.

Het Aventurijncollege vindt pesten onaanvaardbaar en wil voor de leerlingen een veilig schoolklimaat scheppen zoals geformuleerd vanuit de visie.

Dit pestprotocol heeft als doel:

- Alle leerlingen moeten zich in hun schoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en volwassenen, als zich situaties voordoen, elkaar hierop aanspreken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met plezier naar school te gaan.

Helaas komt pesten zowel voor tijdens direct contact met elkaar als via internet/social media. Hierover gaat het laatste onderdeel van het pestprotocol, welke gericht is op digitaal pesten ofwel online pesten.

De acties die we ondernemen zijn niet statisch. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen.

Dit protocol wordt jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Tevens wordt het protocol regelmatig onder de aandacht gebracht bij het personeel tijdens teamvergaderingen en studiedagen.

2. Pesten

- Wat is pesten?
- Hoe wordt er gepest?
- De gepeste leerling
- De pester
- De meelopers en de andere leerlingen
- Het aanpakken van pesten

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen.

Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er grip op te krijgen. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

Hoe wordt er gepest?

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen met bijnamen aanspreken
Lichamelijk:	gemene briefjes, mailtjes, berichtjes schrijven/typen trekken aan kleding, duwen en sjorren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achtervolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiten van feestjes bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.

De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Leerlingen die gepest worden doen vaak andere dingen of hebben iets wat anders is dan de meeste van hun leeftijdgenoten: ze bespelen een ander instrument, doen een andere sport, zijn heel goed in bepaalde vakken of juist niet.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken

Mogelijke signalen van gepest worden (ook van belang voor ouders)

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig want het slachtoffer vraagt er in hun beleving immers om gepest te worden.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een problematische thuissituatie.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen.

Het aanpakken van pesten

Pesten is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. Hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als team het beste kunnen aanpakken, staat omschreven in dit protocol.

3. Het pestprotocol

- Uitgangspunten
- Preventieve maatregelen
- De vijfsporenaanpak

Het pestprotocol vormt de verklaring van de vertegenwoordiging van de school en de ouders, waarin is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; leerkrachten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

Preventieve maatregelen

Op Het Aventurijncollege zijn de volgende preventieve maatregelen genomen:

- School Wide Positive Behaviour Support (PBS) is in schooljaar 2016-2017 geïntroduceerd en in schooljaar 2017-2018 opgestart als methodiek voor positieve gedragsondersteuning en pestpreventie. Voor elke ruimte zijn specifieke gedragsverwachtingen geformuleerd, welke middels gedragslessen met de leerlingen worden besproken. De gedragsverwachtingen zijn gevisualiseerd en hangen, goed zichtbaar, in de lokalen, in de verschillende ruimtes binnen de school (gang, aula, toilet) en op het plein. Ook wordt middels gedragslessen gericht op pestpreventie aangeleerd wat juist gedrag is in een peestsituatie (kap-loop-praat methode).
- Leerlingen worden middels een individueel en klassikaal tokensysteem (het verdienen van munten) beloond wanneer zij positief gedrag laten zien overeenkomstig met de specifieke gedragsverwachtingen. Schoolregels betreffende het omgaan met elkaar en respect t.o.v. elkaar worden gekoppeld aan PBS.
- De voorbeeldfunctie van de leerkrachten (en thuis de ouders/verzorgers) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Geen enkele vorm van agressief gedrag wordt geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen. Dit verwachten wij ook van ouders/verzorgers en leerlingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden is het afspreken van gedragsverwachtingen en het aanleren van gepast gedrag in een peestsituatie.
- Wat betreft het pesten via internet neemt Het Aventurijncollege op school preventieve maatregelen. Deze maatregelen houden in dat de toegang tot sociale media, middels filters en andere softwarematige handelingen, tot een minimum worden beperkt. Hierbij verwijzen wij naar het Internetstatuut en het Protocol sociale en digitale media in het onderwijs van Het Driespan, welke op de school kan worden opgevraagd.
- Gesprekken aangaan met pester/ouders: het bieden van adviezen en begeleiding. Bij vormen van pesten buiten schooltijd kan de school slechts ondersteunen, ouders kunnen aangifte bij de politie doen.
- Lessen over mediawijsheid tijdens het eerste jaar in de gehele onderbouw volgens een vaste lesmethode.

De vijfsporenaanpak

De vijfsporenaanpak houdt in:

De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De schoolleiding zorgt dat alle medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

Het bieden van steun aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies is gebeurd
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- Het aanbieden van hulp door de mentor, antipestcoördinator of een lid van de CvB

Het bieden van steun aan de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de mogelijke gevolgen hiervan voor de gepeste en pester
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het bevorderen van het empathisch vermogen van de pester
- Het aanbieden van hulp door mentor, antipestcoördinator of een lid van de CvB

Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier later op terug.

Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind (zie pagina 25)
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners zoals bijvoorbeeld het Centrum voor Jeugd en Gezin

De ouders van leerlingen die gepest worden hebben er soms moeite mee dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een training aan bijdragen.

4. Het stappenplan na een melding van pesten

- De taak van het team
- De rol van de achtervang docent
- De mentor
- De CvB
- Consequenties

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

- Er eerst zelf (en samen) uit te komen.
- Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan een leerkracht/de mentor voor te leggen.
- De mentor brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. In dit gesprek moet ook de pester bewust gemaakt worden van de effecten voor het gepeste kind.
- Bij herhaling van ruzie of pesterijen tussen dezelfde leerlingen volgen sancties welke zijn gekoppeld aan consequenties vanuit PBS (zie consequenties, pagina 13).
- De mentor biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester. Mentor(en) en ouders / verzorgers proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Indien nodig in overleg met in- en/of externe deskundige.

De taak van het team

De teamleden hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en contact opnemen met de mentor of een lid van de CvB om hulp en overleg in gang te zetten.

De rol van de achtervangdocent

- Fungeert als aanspreekpunt in het kader van (online) pesten.
- Kan waar nodig een inbreng hebben in de klassensituatie.
- Schakelt indien nodig de antipestcoördinator in.
- Biedt op vrijwillige basis individuele begeleiding aan de pester en de gepeste.
- De achtervangdocent heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk:
 - confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten

De rol van de antipestcoördinator

- Fungeert als aanspreekpunt in het kader van (online) pesten.
- Stemt indien nodig af met de CvB over externe hulpverlening.
- Heeft indien nodig contact met de wijkagent betreffende het pestgedrag.
- Ondersteunt waar nodig mentoren tijdens de verschillende fasen in het proces.
- Coördineert het beleid in het kader van het tegengaan van (online) pesten.
- Vraagt regelmatig aandacht voor de problematiek, bijvoorbeeld via de nieuwsbrief aan de ouders.

De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage II en III. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.

3. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft.
4. Indien het probleem zich herhaalt, meldt de mentor het gedrag aan de CvB.

De CvB

1. De CvB ondersteunt de mentor bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt. De CvB bekijkt welke CvB-leden (intern begeleider, gedragswetenschapper) deze ondersteuning bieden.
2. De CvB coördineert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op maat. Dit kan ofwel intern (intern begeleider, gedragswetenschapper) ofwel extern (Centrum voor Jeugd en Gezin/reeds betrokken hulpverlening) zijn. De CvB bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
3. De CvB stelt samen met de mentor alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgt traject (2^e fase consequenties).
4. De CvB koppelt alle informatie terug naar de mentor.

Consequenties

1e Fase (mentor):

- Afspraken maken met de pester en de gepeste over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komt aan het einde van iedere week in een kort gesprek/weekevaluatie aan de orde.
- Eén of meerdere pauzes binnen blijven.
- Nablijven nadat alle leerlingen naar huis vertrokken zijn (in afstemming met ouders).
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht en haar/zijn rol in het pestprobleem.
- Ouders/verzorgers worden door de groepsleerkracht hierover geïnformeerd.

2e Fase (mentor en CvB):

- Een gesprek met de ouders/verzorgers, als voorgaande acties geen positief resultaat opgeleverd hebben. Aan hen wordt nog eens nadrukkelijk gevraagd om een einde te maken aan het probleem. Alle activiteiten (stappen/fasen) worden in het leerlingjournaal vastgelegd.

3e Fase (antipestcoördinator):

- Een vervolgesprek met de ouders/verzorgers, eventueel in aanwezigheid van betrokken leerlingen. Wanneer al het mogelijke gedaan is om een einde aan het pestprobleem te maken, maar het pestgedrag toch aanhoudt, kan de antipestcoördinator besluiten om over te gaan tot het uitspreken van een interne time-out.

4e Fase (Schoolleider):

- In extreme gevallen, waarbij andere oplossingen niet tot resultaat hebben geleid, kan tot schorsing/verwijdering worden overgegaan conform de richtlijnen van het bestuur (zie stichting 'Het Driespan' "Gedragsregels en ordemaatregelen").

5. Digitaal pesten ofwel online pesten

- Wat is online pesten?
- Hoe wordt er gepest?
- Het stappenplan na een melding van online pesten

Bij online pesten kan de afwikkeling, zoals hieronder beschreven, door de mentor gedaan worden of kan dit overgedragen worden aan de achtervangdocent. Deze schakelt indien nodig de antipestcoördinator in.

Wat is online pesten?

Online pesten (of digitaal pesten) is het pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Online pesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking.

*“Ik ben gepest op WhatsApp. Ze stuurde dreigberichten en zeiden gemene dingen. Telkens als ik uit een groep ging werd ik weer toegevoegd. Ik vond het helemaal niet leuk. Ik heb er met mijn vrienden en familie over gepraat en zij hebben mij geholpen met de allergrootste tip: **praat erover met mensen want andere mensen kunnen je vaak helpen.**” Bron: Forum Pestweb.*

Hoe wordt er gepest?

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen).
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld in chatrooms.
- sexting: het tegenkomen van ongewenst materiaal zoals: porno en kinderporno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden.
- sextortion: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden.
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

Het stappenplan na een melding van online pesten

1. Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren, chatgesprekken opslaan).

2. Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail kan blokkeren.

3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Ook is er van alles mogelijk via de helpdesk van Koraal.

4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling. Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.

5. Verwijs de ouders zo nodig door. Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:

- 0800-5010: ouders & onderwijs
- 0900-11131113: de vertrouwensinspecteur

6. Adviseer aangifte. In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen. Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101).

6. Bijlagen

- Bijlage I
(Schoolreglement)
- Bijlage II
(Matrix gedragsverwachtingen PBS)
- Bijlage III
(Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling)
- Bijlage IV
(Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest)
- Bijlage V
(Tips voor leerlingen om veilig te internetten)
- Bijlage VI
(Links voor bruikbare adressen bij online pesten)
- Bijlage VII
(Adviezen aan de ouders / verzorgers)
- Bijlage VIII
(Digitaal en sociaal media protocol leerlingen het Aventurijncollege)

Schoolreglement

Algemene schoolregels leerlingen Aventurijncollege (zie schoolgids 2019-2020).

- Vanaf 08.15 uur ben je welkom op school, de school begint om 08.30 uur.
- Je loopt direct het plein op en blijft binnen de hekken.
- Je gaat op school met respect met andermans spullen om.
- Schade veroorzaakt door jou aan het gebouw, leermiddelen en overige eigendommen moeten worden vergoed.
- Op de gang ben je alleen met toestemming van je groepsleerkracht (met memo).
- Het is op het gehele schoolterrein niet toegestaan te roken.
- In het gebouw is het dragen van hoofddeksels (m.u.v. hoofdbedekking i.v.m. religie) en aanstootgevende kleding verboden. Borst(en), buik en billen dienen bedekt te zijn.
- Tijdens de consumptieve lessen is het verplicht dicht schoeisel te dragen.
- Tijdens de technieklessen is het verplicht een overall, veiligheidsbril en werkschoenen te dragen.
- Het meebrengen van waardevolle spullen is op eigen risico.
- Jassen hang je aan de kapstok in de klas of stop je in je locker. Tassen staan onder de kapstok of stop je in je locker.
- Alle elektronica, zoals telefoon, MP3- of MP4-speler, iPod, DS en PSP dien je na de eerste schoolbel uit te schakelen. Deze berg je de gehele dag op in je locker (of die van een klasgenoot) of lever je in bij de mentor. Wanneer je het schoolgebouw na schooltijd verlaten hebt, is het inschakelen van je elektronica toegestaan. Bij overtreding nemen we de elektronica tijdelijk in.
- Je agenda heb je elke dag bij je.
- Tijdens de pauzes of met toestemming van de leerkracht mag je eten of drinken.
- Energiedranken, energiesnoepjes en kauwgom zijn niet toegestaan. Ook gezinsverpakkingen van overig eten/drinken zijn niet toegestaan.

Matrix van gedragsverwachtingen PBS

Hand-out Matrix: Schoolbrede verwachtingen rondom gedrag

Ruimte	Basiswaarde 1 Respect	Basiswaarde 2 Veiligheid	Basiswaarde 3 Verantwoordelijkheid	Basiswaarde 4 Zelfstandigheid
Schoolplein	Ik praat respectvol met en over anderen.	Ik houd gepaste afstand in de omgang met anderen.	Ik gooi mijn afval in de prullenbak. Ik ga netjes om met de spullen van anderen.	
Gang/trap	Ik blijf van anderen en andermans spullen af.	Ik houd rekening met anderen.	Ik loop en ben rustig in de gang en op de trap.	Ik ben stil als ik in de gang zit.
Toiletten	Ik vraag toestemming om naar het toilet te gaan.	Ik ga alleen naar het toilet.	Ik laat de toiletruimte schoon achter.	Ik was mijn handen.
Aula	Ik praat met een rustige stem.	Ik loop rustig door de aula.	Ik gebruik de spullen waarvoor ze bedoeld zijn.	Ik gooi mijn afval in de prullenbak.

Matrix 'Gedragsverwachtingen in de klas'

Onderwijssituatie	3 a 4 Gedragsverwachtingen	Veiligheid	Respect	Verantw.heid	Zelfst.heid
Instructie	1. Ik zit rustig aan mijn tafel. 2. Ik kijk naar de leerkracht en doe actief mee. 3. Ik luister naar de leerkracht en we luisteren naar elkaar. 4. Ik stel een vraag als ik het niet begrijp.	x	x	x x	x
Binnenkomen	1. Ik begroet de leerkracht op een vriendelijke manier. 2. Ik hang mijn jas aan de kapstok. 3. Ik ga rustig op mijn plaats zitten. 4. Ik pak de materialen voor de komende les.	X X	X X	X X	X X
Weggaan	1. Ik laat het lokaal opgeruimd achter. 2. Ik groet de leerkracht wanneer ik wegga. 3. Ik zorg dat ik de juiste spullen mee naar huis neem. (4.) Ik verlaat de klas op een rustige manier.	x	x	x	x
(Zelfstandig) werken	1. Ik werk rustig voor mezelf; 2. Ik vraag allereerst bij onduidelijkheden met een zachte stem hulp aan mijn buurman/-vrouw; 3. Ik steek mijn hand op als hulp van de leerkracht toch nodig is; 4. Ik ga verder met de volgende opdracht wanneer mijn leerkracht niet meteen beschikbaar is.				
Vragen om hulp	1. Ik steek mijn vinger op, als ik de leerkracht nodig heb. 2. Ik vraag om hulp, nadat ik het eerst zelf heb geprobeerd. 3. Ik vraag om hulp, als ik spanning voel oplopen.	X	X X	X X X	X X
Vrije momenten/pauze	1. Ik zit op een stoel of kruk als ik pauze heb (eet of drink). 2. Ik praat met een rustige stem. 3. Ik zorg dat mijn werkplek en mijn klas netjes zijn en blijven.	X X	X X	X X	X X
Klassengesprek	1. Ik steek mijn vinger op als ik iets wil zeggen. 2. Ik laat de ander uitpraten voordat ik zelf iets zeg. 3. Ik respecteer de mening van een ander. (4.) Ik lever een positieve bijdrage aan het klassengesprek.	X	X X	X	
Omgang leerkracht	1. Ik ben eerlijk tegen de leerkracht. 2. Ik behandel de leerkracht met respect. 3. Ik ga in gesprek met de leerkracht bij problemen.		X X	X	X
Omgang medeleerling	1. Ik ga respectvol met medeleerlingen om. 2. Ik leer van medeleerlingen. 3. Ik houd rekening met medeleerlingen.	X	X	X	X
Omgang materialen	1. Ik berg materialen op de afgesproken plek op. 2. Ik zorg voor een opgeruimde werkplek. 3. Ik gebruik materialen waarvoor ze bedoeld zijn. 4. Ik vraag toestemming als ik spullen van een ander wil gebruiken.	X X	X X	X X	X

Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie wordt je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak wordt je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou wel eens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Aanpak

Bespreek samen met de leerling wat hij/zij kan doen tegen het pesten en bekijk waar de leerling aan wil werken om de situatie te verbeteren. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met ze. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan want **niemand kan een ander klein maken zonder diens toestemming.**

Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is driedelig:

- De leerling confronteren met zijn gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde. Confronteren is:

- probleemgericht en richt zich op gedrag wat waar te nemen is. Zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht, bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker omdat je graag de lolligste bent! Zodra we gaan interpreteren reageren we een gevoel van frustratie op die ander af en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie, bijvoorbeeld. Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag nodig hebt? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc. Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen? Biedt zo nodig hulp aan van de counselor (op vrijwillige basis).

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie richtlijnen pesten).

Tips voor leerlingen

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is wat je op het internet tegenkomt.
- Gebruik een apart hotmail adres om jezelf te registreren op websites. Kies een e-mailadres dat niet je eigen voor- en achternaam volledig weergeeft.
- Gebruik altijd een bijnaam als chat.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn. Als anderen wel binnen zijn gekomen, neem dan contact op met de beheerder van de site.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Blijf zelf respectvol naar anderen, scheld niet terug.
- Ga weg uit de chatroom als er iets vervelends gebeurt.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst (bijv. op je telefoon, sociale media).
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail.
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen van chatten kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

Wat kun je tegen online pesten en misbruik doen?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail zo mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, gaan pesters vaak op zoek naar iemand anders om te pesten.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om smsjes op de mobiele telefoon, dan heb je soms de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op. Van het IP adres van de e-mail kan soms worden afgeleid, van welke computer de e-mail verzonden is. Een provider heeft vaak een helpdesk die klachten over nare mail aan kan nemen. Men heeft daar ook de technische mogelijkheden om na te gaan wie de mail heeft verstuurd. Bel de helpdesk op.
- Ga naar je mentor of achtervangdocent toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar. Voor meer informatie over aangifte doen: www.pestenslaf.nl

Links voor bruikbare adressen bij online pesten

Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl: Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.
- www.pestten.net: Voor en door slachtoffers. Opgericht door Bob van der Meer.
- www.pestten.nl: Op Pesten.nl vind je algemene informatie over pesten en kun je pestgedrag melden, daarnaast veel aandacht voor pesten op school.
- www.stoppestennu.nl

Online pesten / veilig internetgebruik / veilige school

- www.stopdigitaalpesten.nl
- www.meldknop.nl
- www.onuitwisbaar.nu (sexting)
- Campagne van SIRE (Stichting Ideële Reclame)
- www.digibewust.nl: Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.
- www.ppsi.nl: PPSI is het expertisecentrum van het APS op het gebied van het voorkomen en bestrijden van seksuele intimidatie en seksueel misbruik in het onderwijs. Je kunt er ook terecht voor informatie over pesten, agressie, geweld, discriminatie en racisme.
- www.schoolenveiligheid.nl: Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.
- www.veilig.kennisnet.nl: Handreikingen en links voor ouders, leraren, kinderen, scholieren, schoolmanagers en ICT-coördinatoren.

Films met als thema pesten

- Bluebird (2004)
- Mean creek (2005)
- Mean girls (2006)

Adviezen aan de ouders / verzorgers:

Ouders / verzorgers van gepeste leerlingen:

1. Blijf in gesprek met uw kind.
2. Als het pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeer dan contact op te nemen met de ouders/verzorgers van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
3. Pesten op school kan het beste direct met de leerkracht besproken worden.
4. Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden en/of weer terug komen.
5. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team)sport.
6. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
7. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem/beloon het goede gedrag van uw kind.
8. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
9. Wijs op de schoolregels en gedragsverwachtingen.

Ouders / verzorgers van pesters:

1. Neem het probleem van uw kind serieus.
2. Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.
3. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
4. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
5. Besteed extra aandacht aan uw kind.
6. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team)sport.
7. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem/beloon het goede gedrag van uw kind.
8. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
9. Wijs op de schoolregels en gedragsverwachtingen.

Alle andere ouders / verzorgers:

1. Neem de ouders / verzorgers van het gepeste kind serieus.
2. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere leerlingen om te gaan.
3. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem/beloon goed gedrag.
4. Geef zelf het goede voorbeeld.
5. Leer uw kind voor anderen op te komen.
6. Leer uw kind, op een positieve wijze, voor zichzelf op te komen.

Digitaal en sociaal media protocol leerlingen Het Aventurijncollege

Naleven van het protocol zorgt er voor dat de digitale apparaten (zoals Chromebooks, laptops, computers, monitoren en tablets) op een leerzame en prettige manier kunnen worden gebruikt.

ALGEMENE REGELS

1. De ICT-voorzieningen zijn primair bedoeld voor educatief gebruik.

1.1 De medewerkers van school bepalen of, hoe en wanneer de ICT-voorzieningen gebruikt mogen worden.

1.2 Enkel met toestemming van een medewerker van school is spelen van spelletjes tijdens de les toegestaan.

1.3 Het is niet toegestaan om op school gebruik te maken van:

- Social mediasites, zoals Twitter, Instagram en Facebook.
- Pornografische, gewelddadige en andere ongepaste pagina's.
- VPN-verbindingen voor o.a. kansspelen, online winkelen, chatsites.

2. Gebruik van ICT geschiedt uitsluitend binnen de grenzen van de wet.

2.1. De school maakt gebruik van een netwerkfilter om ongeoorloofde inhoud van internet zo veel mogelijk tegen te gaan.

2.2. Medewerkers van school kunnen op afstand ICT-gebruik controleren.

2.3. Activiteiten worden opgeslagen in logfiles die worden gebruikt om eventueel misbruik op te sporen en aan te tonen.

Onder misbruik wordt verstaan:

- Het illegaal kopiëren van software, muziek, films of andere digitale bestanden.
- Het verspreiden van spam, virussen, e.d.
- Jezelf illegaal toegang verschaffen tot (delen van) het netwerk of applicaties.
- Jezelf voordoen als iemand anders.
- Materiaal gebruiken waar copyright op rust, zonder toestemming van de auteur. Een oplossing hiervoor kan zijn het gebruik van rechtenvrij materiaal, zoals bijvoorbeeld beschikbaar op <http://commons.wikimedia.org>
- Een computer, -netwerk of dienst onbruikbaar maken.

3. Ook online praat je respectvol tegen en over anderen.

3.1. Behandel mensen online met respect.

3.2. Het verzenden of doorsturen van dreigende, beledigende, seksueel getinte, discriminerende of tot geweld oproepende berichten is streng verboden.

3.3. In geval van digitaal pesten is het pestprotocol van toepassing.

4. Ga veilig om met je eigen gegevens.

4.1. Je inloggegevens zijn strikt persoonlijk en mogen nooit door anderen worden gebruikt. Dat geldt ook voor je hetdriespan.nu account, inloggegevens van de server en andere persoonlijke accounts.

4.2. Laat geen computer onbeheerd achter. Meld je af na gebruik.

4.3. Bij vermoeden dat een ander je inloggegevens kent of gebruikt, neem dan direct contact op met een medewerker van school.

4.4. Bewaar bestanden op het netwerk of binnen je hetdriespan.nu omgeving.

5. Ga veilig om met de privacy van jezelf en anderen.

5.1. Wees voorzichtig met het gebruiken van je achternaam, adres of telefoonnummer op sites die je niet goed kent of waarvan je de werking niet kent.

5.2. Bewaak je eigen grenzen en houd rekening met de grenzen van een ander.

5.3. Maak geen privé-informatie van anderen openbaar via internet.

5.4. Maak op het schoolterrein geen foto-, geluid- en/of filmopnames.

5.5. Verspreiden van foto- of filmmateriaal, op welke wijze dan ook, is niet toegestaan zonder toestemming van betrokkenen.

6. Communicatie via internet

6.1. Voor interne communicatie tussen leerlingen en medewerkers van school wordt gebruik gemaakt van hetdriespan.nu omgeving en het schoolmailaccount van de medewerker van school.

6.2. Voor externe communicatie tussen bijvoorbeeld medewerkers van school en ouders maken medewerkers van school gebruik van de e-mail of schooltelefoon.

7. Instellingen, storingen, beheer van vaste computers

7.1. Persoonlijke instellingen mogen worden aangepast, zolang de andere regels van dit ICT-protocol niet worden overtreden.

7.2. Niet-persoonlijke instellingen blijven zoals ze ingesteld staan.

7.3. Storingen dienen gemeld te worden aan een medewerker van school.

8. Aanvullende regels voor draagbare apparaten

8.1. Het geluid op de draagbare apparaten staat uit, tenzij de medewerker van school anders beslist. Je beschikt in iedere les met digitale media over eigen oordopjes of hoofdtelefoon.

8.2. Je bent zelf verantwoordelijk voor het correct opslaan van bestanden.

8.3. Je komt uitsluitend aan een draagbaar apparaat van een medeleerling met toestemming van een medewerker van school.

8.4. Aan het eind van de les sluit je netjes af en lever je het apparaat georganiseerd bij de medewerker van school in en bij een vaste werkplek laat je de apparaten daar georganiseerd achter.

8.5. Bij niet door jou veroorzaakte defecten of schade laat je dit aan het begin van de les aan de medewerker van school weten.

8.6. Schade die je zelf veroorzaakt laat je zo snel mogelijk weten aan een medewerker van school. Eventuele kosten zullen we op jou en je ouders verhalen.

8.7. Schade die wordt geconstateerd wordt verhaald op de laatste gebruiker van het apparaat.

9. Regels voor het gebruik van mobiele telefoons en draagbare muziekspelers op school

9.1. Alle elektronica, zoals: telefoon, MP3, MP4, iPod, DS, PSP, laptop e.d. dien je na de 1e schoolbel uit te schakelen. Deze berg je de gehele dag op in een locker.

9.2. Muziek luisteren mag alleen met een draagbaar apparaat zonder internet (Mp3-speler) en met toestemming van een medewerker van school, zoals je leerkracht én met toestemming van het CvB.

9.3. Gevolgen voor het niet houden aan de regel van 9.1 is:

- Bij een eerste waarschuwing krijg je nog één kans om het apparaat in een locker te leggen en wordt de regel herhaald.
- Bij een tweede waarschuwing op dezelfde dag, wordt de regel herhaald en een laatste kans geboden het apparaat in een locker te leggen.
- Bij de derde keer aanspreken lever je het apparaat in bij de medewerker van school. Als je dit doet, volgt er verder geen consequentie. Je krijgt je apparaat terug aan het einde van de schooldag.
- Lever je het apparaat niet in dan word je naar het achtervangplein gestuurd en worden je ouders die dag ingelicht.

Pas als je het apparaat ingeleverd hebt bij de achtervang, kun je weer deelnemen aan het lesprogramma. Consequentie is dat je dan 5 schooldagen je apparaat 's ochtends inlevert bij de achtervang. Deze haal je na schooltijd weer op.

9.4. De achtervangmedewerker of andere medewerker van school legt een ingeleverd apparaat in een locker/kluis.

10. Overige situaties

In alle situaties waarin dit protocol niet voorziet beslist de schoolleiding.